

UAB „GENETINIAI IŠTEKLIAI“

IŠVADA DĖL VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMO

2019-09-27

UAB „Genetiniai ištekliai“ (toliau – Bendrovė), vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, ir atsižvelgdama į Žemės ūkio sektoriaus antikorupcijos programos įgyvendinimo priemonių planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr.373 „Dėl Žemės ūkio sektoriaus antikorupcinės programos tvirtinimo“, išanalizavo ir įvertino Bendrovėje korupcijos pasireiškimo tikimybę:

Korupcijos tikimybės nustatymo uždaviniai:

- 1) Įvertinti veiklos sritis reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius;
- 2) Pasiūlyti korupcijos riziką ir jos veiksnius mažinančias priemones.

Bendrovės veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimą atliko Bendrovės kovos su korupcija komisija, sudaryta UAB „Genetiniai ištekliai“ direktoriaus 2019 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-10 „Dėl korupcijos prevencijos priemonių komisijos sudarymo“,

Komisija savo darbe vadovavosi prieš tai minėtais teisės aktais, taip pat Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr.2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sričių, kuriuose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

Bendrovei vykdant savo funkcijas ir uždavinius bei atliekant Bendrovės įstatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gegužės 22 d. įsakymu nurodytas funkcijas, egzistuoja reali korupcijos pasireiškimo tikimybė.

1. Pagrindinis tikslas siekti valstybės socialinių ir politinių tikslų įgyvendinimo – saugoti ir gerinti Lietuvos gyvulių veisles ir jų genofondą ;

2. Teikti avių genetinės kokybės ir produktyvumo nustatymo paslaugas avių augintojams;
3. Siekti verslo vertės augimo ir dividendų pajamingumo;
4. Siekti akcininkų Bendrovei perduoto turto bei Bendrovės veiklos metu sukaupto turto efektyvaus panaudojimo;

Korupcijos rizikos analizė apima laikotarpį nuo 2018 m. rugsėjo 30 d. iki 2019 m. rugsėjo 30 d. Komisija korupcijos pasireiškimo tikimybę nustatinėjo šiose veiklos srityse.

1. Bendrovės veiklos, susijusios su saugoti ir gerinti Lietuvos gyvulių veisles ir jų genofondą. Bendrovė vykdo valstybės pavestą funkciją t. y. saugo Lietuvos juodgalvių avių genofondą, bei kuria naują selekcinį branduolį Lietuvos vietinių šiuurkščiavilnių avių, dalyvauja Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programoje toliau „Programa“. Ši Programa patvirtinta 2008 m. vasario 6 d. Žemės ūkio ministro įsakymu Nr.3D-58. Pagal šią Programą ūkinių gyvūnų nacionalinius genetinius išteklius saugantys subjektai atlieka valstybinės reikšmės darbą, saugo gyvūnus, tiria, platina ir populiarina senųjų vietinių veislių populiacijas. Už genetinių išteklių saugojimą yra skiriamas valstybės finansavimas. Lėšų panaudojimas genofondinių ūkinių gyvūnų išlaikymui gali sudaryti prielaidas korupcijos pasireiškimui. Pagal Programą gaunamos lėšos turi būti panaudojamos tiksliai pagal paskirtį, remiantis Lietuvos žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr.3D-465 „Dėl Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos administravimo taisyklių patvirtinimo“. Vadovaujantis šiomis taisyklėmis nurodoma kokios išlaidos gali būti finansuojamos ūkinių genofondinių gyvūnų išlaikymui. Už informacijos ir pateiktų dokumentų lėšoms gauti teisingumą, gautų lėšų panaudojimą ir buhalterinės apskaitos tvarkymą atsako Bendrovė. Genetinių išteklių išsaugojimo priemonėms skirtų lėšų pagal šių taisyklių 7-12 punktuose nurodytas veiklos kryptis panaudojimo ir darbų įvykdymo kontrolę atlieka Žemės ūkio ministerija. Bendrovė gaunamas lėšas 2019 metais panaudojo pagal Programoje numatytas veiklos sritis.

2. Bendrovė teikia avių genetinės kokybės ir produktyvumo nustatymo paslaugas avių augintojams. T. y. atlieka avinukų kontrolinį penėjimą, tikslu patikrinti avinų – reproduktorių veislines ir mėsines savybes, pagal palikuonių penėjimosi ir mėsines savybes. Avinai įvertinimui atrenkami vadovaujantis Lietuvos avių augintojų asociacijos patvirtintu sąrašu, sudarytu atsižvelgiant į avių augintojų prašymus. Avinukų kontrolinis penėjimas atliekamas pagal 2019 m. rugsėjo 10 d. LR Žemės ūkio ministro įsakymu Nr.3D-508 „Dėl žemės ūkio ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymo Nr.3D-290 „Dėl pagalbos veislininkystei taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintą metodiką ir finansuojamas 70 procentų valstybės už kiekvieną įvertintą avinuką pagal Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto paskaičiuotą įkainį. Kontroliuojamų avinų ir penimų avinukų skaičių tvirtina ir tolimesnę kontrolę atlieka Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

Patikrinimai atliekami, siekiant teikti UAB „Genetiniai ištekliai“ metodinę pagalbą, bendradarbiaujant ir konsultuojant aktualiais klausimais, įgyvendinti prevencinio pobūdžio priemonės, padedančias Bendrovei laikytis teisės aktų reikalavimų. Todėl korupciniams veiksniams pasireikšti yra minimali galimybė.

3. Bendrovė siekdama verslo vertės augimo ir dividendų pajamingumo, vykdo pagrindinę veiklą t. y. užsiima perspektyvių mėsos ir pieno krypties galvijų veislininkyste, javų, pluoštinių ir aliejinių augalų sėklininkyste bei eksperimentine, mokomąja ir bandomąja ūkine veikla. Bendrovė turi užtikrinti efektyvų ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą, ieškoti būdų efektyviai išnaudoti savo turtą ir resursus, siekti didinti pardavimo pajamas, mažinti savikainą ir siekti pelningos veiklos, įdiegti korupcijos prevencijos ir rizikų valdymo priemones.

4. Viešieji pirkimai, turto panaudojimas ir nurašymas

Kadangi UAB „Genetiniai ištekliai“ 100 procentų akcijų priklauso valstybei, o akcijų valdytoja yra žemės ūkio ministerija, Bendrovei reikalingų įsigyti prekių, paslaugų ar darbų planavimas vykdomas, atsižvelgiant į praėjusių metų poreikį bei investicijas, būtinai tinkamai Bendrovės veiklai užtikrinti, kurios numatytos įmonės strateginiame plane. Atlikti pirkimai įforminami pagal UAB „Genetiniai ištekliai“ pasitvirtintą tvarką, nupirktos prekės, darbai, paslaugos yra registruojami, fiksuojami Bendrovės buhalterinėje apskaitoje. Užpajamuotas įsigytas turtas, paslaugos, darbai yra nurašomi laikantis sunaudojimo normų, o faktiniai sunaudotų medžiagų likučiai kontroliuojami vykdant metinę inventurizaciją, kurioje dalyvauja žemės ūkio ministerijos atstovai ir auditorė. Inventurizacijos metu komisijos nustatytas nereikalingas, netinkamas naudoti turtas nurašomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, turtą parduodant viešuose aukcionuose arba likviduojant, gavus Bendrovės valdybos pritarimą pagal pasitvirtintą tvarką. Manome, kad konstatuoti, jog šioje veiklos srityje egzistuoja didelė korupcijos apraiškų tikimybė, nėra pagrindo.

Sprendimai, susiję su Bendrovės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, kuriems nereikia Bendrovės valdybos pritarimo, priimami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Vyriausybės nutarimais bei Žemės ūkio ministro įsakymais, taip pat galioja buhalterinės apskaitos politika, finansų kontrolės taisyklės, patvirtintos Bendrovės direktoriaus įsakymu, kurios esant poreikiui, nuolat tobulinamos ir vykdomos.

Išvados ir pasiūlymai

Apibendrinant galima teigti, kad nors Bendrovės veikla yra išsamiai reglamentuojama įstatymų ir kitų teisės norminių aktų, o darbuotojų funkcijos nustatytos pareigybių aprašymuose, tačiau remiantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme nustatytais korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijais, korupcijos pasireiškimo tikimybė visgi egzistuoja.

Siekiant valdyti korupcijos rizikos veiksnius ir iki minimumo sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę Bendrovėje siūloma:

1. Atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, tobulinti bendrovės vidinius teisės aktus.
2. Darbuotojams organizuoti mokymus korupcijos prevencijos klausimais.
3. Interneto svetainėje www.seduvosavys.lt skiltyje korupcijos prevencija, informuoti darbuotojus, bei svetainės lankytojus apie atliekamas prevencines programas priemones.

Komisija, atsižvelgdama į analizuojamu laikotarpiu priimtų dokumentų aktualumą Bendrovės atliekamoms funkcijoms, konstatuoja, kad tinkamai juos įgyvendinant sumažėja korupcijos pasireiškimo rizika iki minimumo, ir ji yra valdoma.

Direktorius

Audrius Zalatoris